

~~Υπάρχει ένα διάχυτο αίσθημα ανησυχίας. Υπάρχει
αμφιβολία. Πορευόμαστε το σωστό δρόμο; Οι
σφυγμομετρήσεις δείχνουν ότι πλευρές της πολιτικής μας
συναντούν αντιδράσεις.~~

Μεριοσιώσιμους

~~Μια πρώτη ερμηνεία που δίνεται, είναι~~ ότι παραδοσιακά
στρώματα των ψηφοφόρων μας έχουν αποξενωθεί. Η
πολιτική μας τα τρία τελευταία χρόνια ήταν σκληρή. Η
φορολογική επιβάρυνση είναι υψηλή. Οι αναμονές για μια
πιο άνετη ζωή παραμένουν υψηλές, αλλά δεν είναι ~~ορατό~~
~~πότε~~ ^{αμεσοί} θα εκπληρωθούν. Όμως αλήθεια είναι, ότι η ακρίβεια
έχει πέσει θεαματικά. Ότι τα εισοδήματα άλλα λιγότερο
άλλα περισσότερο αυξήθηκαν. Ότι η προοπτική όχι μόνο
για την οικονομία στο σύνολό της αλλά για τον καθένα
ατομικά είναι ευνοϊκότερη απ' ό,τι ήταν εδώ και δεκαετίες.
Ότι ο ρυθμός ανάπτυξης που είναι καθοριστικός για
εισοδήματα και απασχόληση είναι από τη μεταπολίτευση
και μετά τα τρία τελευταία χρόνια ο υψηλότερος.

Το κοινωνικό πρόσωπο του κόμματος, ισχυρίζονται μερικοί, πάσχει. Ναι, δεν υπάρχουν πια οι συνεχείς μικροελαφρύνσεις στη φορολογία, ^{και} οι ειδικές παροχές, ~~οι~~ ~~διάφορες μικροελαφρύνσεις~~. Γιατί μια από τις αιτίες του κακού ήταν η πανσπερμία ρυθμίσεων. Αλλά είναι αυτό καθοριστικό για το κοινωνικό πρόσωπο; Όχι βέβαια. Καθοριστικό είναι ότι οι κοινωνικές δαπάνες αυξήθηκαν παρά την προσπάθεια για τον περιορισμό των δαπανών. Ότι εμείς προχωρήσαμε στην αναμόρφωση του ΟΓΑ για να έχει ο αγρότης κανονική σύνταξη. Ότι δημιουργήσαμε το ΕΚΑΣ για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα των χαμηλοσυνταξιούχων.

Δεν αντιμετωπίσαμε τα προβλήματα της καθημερινότητας, επισημαίνεται. Ναι, είναι αλήθεια ότι η καθημερινή ζωή είναι συνδεδεμένη με πολλά προβλήματα, με ταλαιπωρία, γραφειοκρατία, υπηρεσίες μη ικανοποιητικές. Αλλά έχουν μπει μπροστά προγράμματα, που αποδίδουν ή σύντομα θα αποδώσουν. Από το Μετρό στην Αθήνα ως τη

μηχανογράφηση των εφοριών. Και ταυτόχρονα μέτρα όπως ~~η τηλεφωνική παραγγελία πιστοποιητικών~~ ή η διοικητική αναμόρφωση έχουν περιορίσει την απόσταση του κράτους από τον πολίτη. *Η θεώρηση της καθημερινότητας είναι μεντριωός στόχος για μας*

Δεν είναι πια τόσο έντονος ο πατριωτικός χαρακτήρας της πολιτικής μας, λένε άλλοι. Όμως το καίριο ερώτημα είναι: Ενισχύθηκε ή όχι η παρουσία της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στα Βαλκάνια; Η απάντηση του κάθε καλόπιστου παρατηρητή είναι ναι. Από μια χώρα με απρόβλεπτες και παραρμητικές συμπεριφορές που δεν συμμετείχε στην Ευρωπαϊκή δημιουργία έχουμε γίνει χώρα που συμμετέχει και παίζει ρόλο. Ναι, είναι κατανοητό ότι όλοι θα θέλαμε να είναι άλλη η έκβαση στην υπόθεση Οτσαλάν, ότι μας ενοχλεί η συνεχής τουρκική επιθετικότητα. Όμως το κρίσιμο στοιχείο είναι ότι έχουμε ενδυναμώσει τη θέση μας στη διεθνή σκηνή. Αδιάψευστη απόδειξη ότι η Τουρκία προσπαθεί να παρεμποδίσει με κάθε τρόπο την πορεία μας. Βλέπει ότι ξεχωρίζουμε.

Υπάρχουν καθυστερήσεις, ελλείψεις. Υπήρξαν λάθος χειρισμοί. Θα ήταν ανόητο να ισχυριστώ, ότι όλα προχώρησαν με τρόπο άψογο. Όμως έχει η σημερινή πολιτική συγκυρία την αιτία της σ' αυτές τις καθυστερήσεις;

Προχωρούμε μια προσπάθεια σε έκταση και σε βάθος που δεν γνώρισε άλλοτε ο τόπος. Έχουμε πλησιάσει τις πιο ανεπτυγμένες χώρες με τις επιδόσεις μας. Το νόμισμά μας είναι σταθερό. Έχουμε εισροές ξένων κεφαλαίων στα υψηλότερα επίπεδα που γνώρισε ο τόπος. Η οικονομία μας έχει αισθητά για τον καθένα περιορίσει τις επιπτώσεις των διεθνών αναταράξεων. Ταυτόχρονα πραγματοποιείται το μεγαλύτερο πρόγραμμα έργων που γνώρισε η χώρα. Όχι μόνο κατασκευαστικά έργα, αλλά προγράμματα σε πολλούς άλλους τομείς για να αυξήσουν την απασχόληση, να βελτιώσουν την παιδεία, να ενισχύσουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η τεράστια αυτή προσπάθεια εάν θέλουμε να στεριώσει, να αποδώσει

μακροπρόθεσμα αποτελέσματα πρέπει να συνδυαστεί και συνδυάζεται με κοινωνικές, θεσμικές, διαρθρωτικές αλλαγές. Όλο αυτό το οικοδόμημα που κτίζουμε θα κινδύνευε αύριο, εάν ταυτόχρονα δεν δημιουργούσαμε τις προϋποθέσεις μιας μονιμότητας της μεταρρύθμισης, εάν δεν θέταμε καινούργιες οικονομικοκοινωνικές βάσεις, προωθούσαμε άλλες νοοτροπίες, καθιερώναμε άλλες αρχές. Η τομή αυτή που πραγματοποιούμε μεγαλύτερη ή μικρότερη σε κάθε τομέα συναντά όμως αντιδράσεις, ~~την ανοιχτή διαμαρτυρία, τον πόλεμο.~~ Οδηγεί σε στράτευση εναντίον μας όσων θίγονται. Η τάξη στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο όπου ο καθένας μέχρι τώρα άναρχα και χωρίς κανόνες ανέπτυξε τις δραστηριότητές του ενοχλεί. Όπως ενοχλεί η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού. Όπως προκαλεί κινητοποιήσεις η ενοποίηση των επικουρικών ταμείων στο δημόσιο τομέα. Όπως δημιουργεί αντιδράσεις η κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και φορολογικών προνομίων. Το κράτος παροχών, το συντεχνιακό κράτος, τα στεγανά οικονομικών

εξουσιών αμφισβητούνται από την πολιτική μας και με τη σειρά τους την αμφισβητούν με ένταση. Η φορολόγηση χρηματιστηριακών πράξεων ή τραπεζικών εργασιών μεταφέρεται στη κοινή γνώμη ως φορολογική λαίλαπα. Όπως και η φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας παρουσιάζεται ως εξόντωση των μικροϊδιοκτητών. Αντίρρηση υπήρχε ακόμη και στο τεκμήριο που προκύπτει από την κατασκευή πισίνας ως εάν όλοι οι Έλληνες να διαθέτουν πισίνες.

Οι αντιδράσεις συντονίζονται, αλληλοϋποστηρίζονται ξεπερνούν κομματικούς και κοινωνικούς διαχειρισμούς. Χέρι χέρι το ΚΚΕ και η Ν.Δ. οργανώνουν τους αγρότες της Θεσσαλίας να διαμαρτυρηθούν. Ο κοινωνικός διάλογος συναντά αντιδράσεις από συνδικαλιστές που ανήκουν στο ΠΑΣΟΚ. Προτιμούν να συνεργασθούν με την αντιπολίτευση παρά να ακολουθήσουν τις αποφάσεις των οργάνων του κόμματος. Η μείωση της τιμής των φαρμάκων βρίσκει αντίθετη μια συμπαρατάξη όλων των

δυνάμεων του χώρου. Το ειδικό συμφέρον κυριαρχεί και πίσω από αυτό στρατεύονται σχεδόν όλοι. Γιατί χρόνια τώρα η πολιτική μας κουλτούρα μια τέτοια στάση δίδαξε. Ανήκει κανείς πρώτα απ' όλα στην ειδική, στην κλαδική ομάδα και μετά σε μια ευρύτερη ομάδα. Οι δεσμεύσεις, οι υποχρεώσεις ισχύουν και απέναντι σ' αυτή την ειδική ομάδα και όχι στο κοινωνικό σύνολο. Η μάχη μας είναι γι' αυτό και μια μάχη για τη δημοκρατία. Οι αποφάσεις πολιτικής παίρνονται από την πλειοψηφία του ελληνικού λαού. Δεν τελούν υπό την αίρεση της έγκρισης του οποιουδήποτε τραπεζίτη, ιδιοκτήτη τηλεόρασης, λυκειάρχη ή τελωνειακού. Το κλείσιμο των δρόμων, η κατάληψη σχολείων η εκβιαστική προπαγάνδα ενός τηλεοπτικού καναλιού για να μη πληρώσει τα πρόστιμα, ή η προσπάθεια να ματαιωθεί η τροφοδοσία της αγοράς με καύσιμα είναι πράξεις εκβιαστικές που αμφισβητούν τη δημοκρατία. Το ΚΚΕ δηλώνει ότι αναγνωρίζει κάθε μορφής κινητοποίησης. Αλλά σίγουρα και το ΚΚΕ και οποιοσδήποτε άλλος σ' αυτή τη χώρα μιάς μορφής νόμο

αναγνωρίζει, αυτόν που αποφασίστηκε με τις συνταγματικές διαδικασίες. Διαφορετικά θα εγκαθιδρύσουμε στον τόπο την αυθαιρεσία του πιο ισχυρού, την τυραννία του πιο αδίστακτου, την δικτατορία των ειδικών συμφερόντων. Εμείς παλεύουμε να ουσιαστικοποιήσουμε τη δημοκρατία, να κατοχυρώνουμε ότι η ελευθερία του κάθε ατόμου οφείλει να λαμβάνει υπ' όψη της την ελευθερία των άλλων, να δημιουργήσουμε μια κοινωνία ελευθερίας και κοινωνικής ευθύνης.

Αυτή η προσπάθεια για να πετύχει χρειάζεται συσπείρωση, κινητοποίηση, στήριξη από το Κίνημά μας. Όμως μέχρι σήμερα ένα μεγάλο ποσοστό από μας τους ίδιους διστάζει. Διστάζει γιατί ακολουθήσαμε μέχρι σήμερα μια πολιτική στάση και νοοτροπία, που κυρίαρχο κριτήριο είναι το ευχάριστο, το αποδεκτό, το μη αμφισβητούμενο. Είμαστε πάντα με το κόσμο και τώρα μοιάζει κακό να εναντιωνόμαστε στη διαμαρτυρία, σε εργαζόμενους, σε αγρότες ό,τι και να υποστηρίζουν. Είναι

ένα πικρό ποτήρι που θέλουμε να αποφύγουμε. Ξεχνούν πολλοί σύντροφοι, ότι εμείς προπαντός σ' αυτή τη δύσκολη προσπάθεια εκπροσωπούμε τη τεράστια πλειοψηφία του ελληνικού λαού. Του ελληνικού λαού που δεν δέχεται να προσπαθεί, να κάνει θυσίες και να μη φτάνει το στόχο γιατί κάποιοι κατέχοντες προσπαθούν να αυτοεξαιρεθούν από τις υποχρεώσεις τους. Και κατέχοντες σ' αυτή την περίπτωση είναι όλοι εκείνοι που έχουν διασφαλίσει ειδικά καθεστώτα με πόρους και την εργασία των πολλών. Βεβαίως οι όποιες ρυθμίσεις οφείλουν να βασίζονται σε διάλογο, οι λεπτομέρειες τους μπορεί να συμπληρώνονται και να βελτιώνονται. Βεβαίως σε μια τόσο πολύπλοκη και πολύπλευρη προσπάθεια χρειάζονται αναπροσαρμογές, σταθμοί επανεξέτασης. Δεν είμαστε δογματικοί. Σίγουρα, δεν είμαστε αλάθητοι. Οι επεξεργασίες μας προέρχονται ή στηρίζονται στους ίδιους μηχανισμούς που έχουν την ευθύνη για την καθυστέρηση και την υποανάπτυξη και άρα μπορεί να είναι τρωτές. Όμως στις αντιπαραθέσεις αυτές δεν είναι

αντικείμενο διαμάχης οι λεπτομέρειες αλλά τα θέματα αρχής. Η αντίθεση προκύπτει γιατί υπάρχει άρνηση στη μεταρρύθμιση, άρνηση στην αλλαγή, γιατί το κατεστημένο δεν πρέπει να αμφισβητηθεί. Η αντίθεση αφορά την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, το ενιαίο λύκειο, την επετηρίδα και όχι τον τρόπο αξιολόγησης των επιδόσεων στη Β΄ Λυκείου. Η αντίθεση αφορά την αρχή της ανταγωνιστικότητας του τραπεζικού συστήματος και όχι προβλήματα ασφάλισης των εργαζομένων. Η αντίθεση αφορά την άρνησή μας. Ο εθνικός αερομεταφορέας να είναι επιδοτούμενος από το κοινωνικό σύνολο και όχι το ωράριο εργασίας της μίας ή άλλης κατηγορίας εργαζομένων. Γι' αυτό και χρειάζεται στράτευση. Στράτευση για να υποστηρίξουμε τη μεταρρύθμιση, τη νέα πολιτική, τη διαρθρωτική αλλαγή που διασφαλίζει την κοινωνική αλλαγή. Γι' αυτό οι όποιοι δισταγμοί δεν έχουν θέση. Ενισχύουν την παράταξη της απραξίας και έτσι το τέλμα. Ο αγώνας μας έχει ένα μοναδικό και μεγάλο στόχο, την Ελλάδα της προοπτικής, της ευημερίας, των